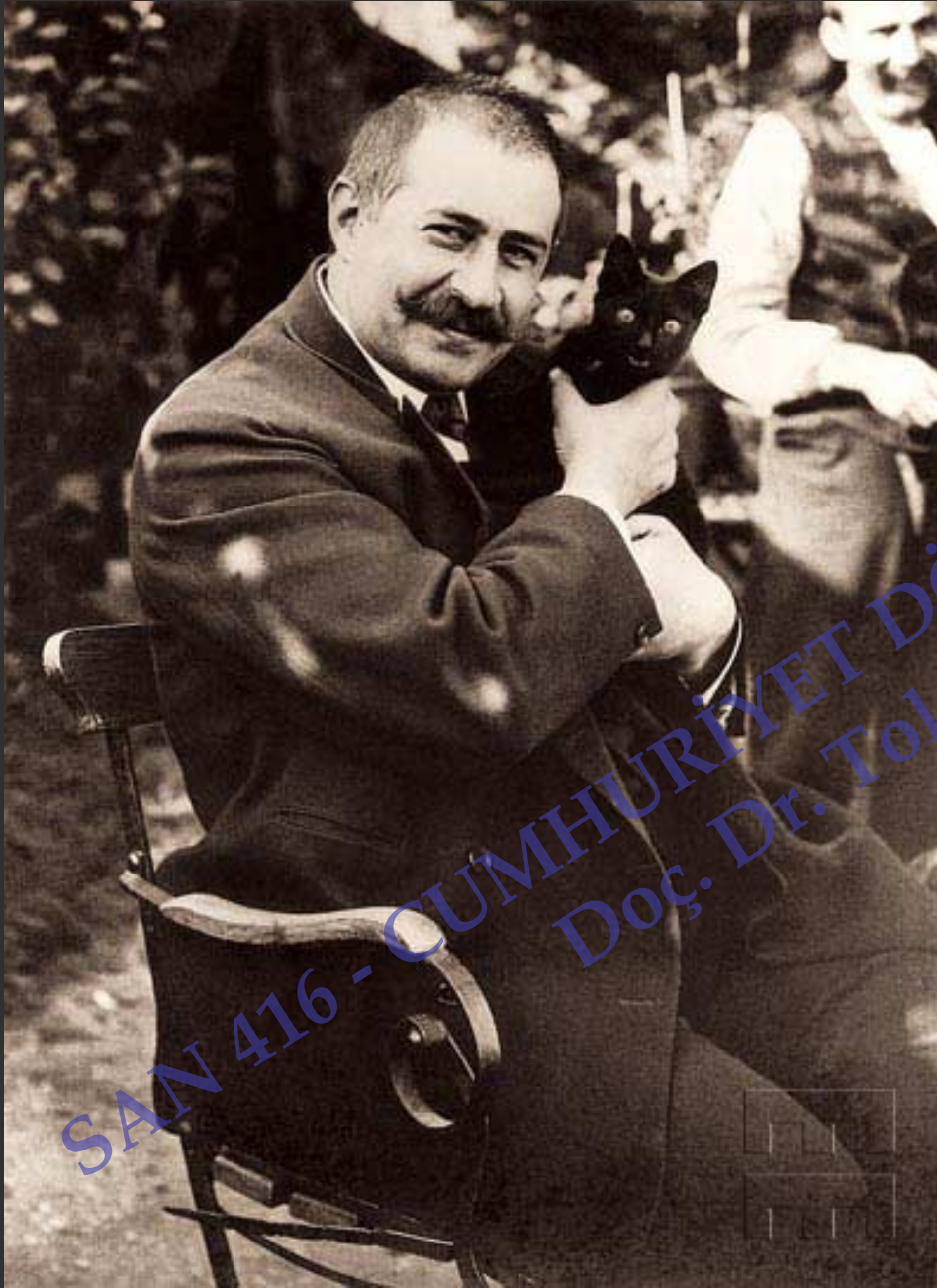

VEDAT TEK (1873-1942):

Mimar **Vedat Tek**, Giritli Sırrı Paşa ile Türk edebiyat ve musikisinde değerli eserler bırakan Leyla Hanım'ın oğludur.

Çocukluk yıllarını geçirdiği konakları, o devrin en seçkin sanatçılarının toplandığı bir kültür yuvasıydı.

1873 İstanbul doğumlu olan Vedat Bey mimarlık öğrenimini Paris'te **Ecole Nationale des Beaux Arts**'da tamamladı. Okulun Roma Ödülü bursu için açtığı yarışmaya hazırladığı çalışma nedeniyle Legion d'honneur nişanıyla ödüllendirildi. 1898' de İstanbul'a döndü ve kendi mimarlık bürosunu açtı. Kastamonu Hükümet Konağı için gerçekleştirdiği projeye tanındı. 1899'da Belediye Fen İşleri Kurulu başkanlığı görevine getirildi ve bu görevin yanı sıra Sanayi-i Nefise Mektebi'nde mimarlık tarihi dersleri vermeye başladı.

Kastamonu Hükümet Binası (1901)

Vedat Bey (Tek) öğrenci ve asistanlarıyla birlikte

1905' te atandığı Posta ve Telgraf Nezareti baş mimarlığı görevindeyken Sirkeci'deki Posta ve Telgraf Nezareti binasını (Büyük Postane) tamamladı (1908).

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

PTT MÜZESİ

1909'da V. Mehmet Reşat tarafından saray baş mimarlığına atandı. 1909-1910 yılları arasında Sultanahmet'teki Tapu ve Kadastro binasını yaptı.

SAN 316 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

TAKIP VE SAĞALTIRI İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

31

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

1913'te Harbiye Nezareti baş mimarlığına atanan Vedat Bey, o dönemde konut bölgesi olarak geliştirilen Nişantaşı'nda iki konak inşa etti. Biri günümüze ulaşan bu yapılar, dönemin ve Vedat Bey'in mimari yaklaşımını açık bir biçimde yansıtmaları bakımından önemlidir.

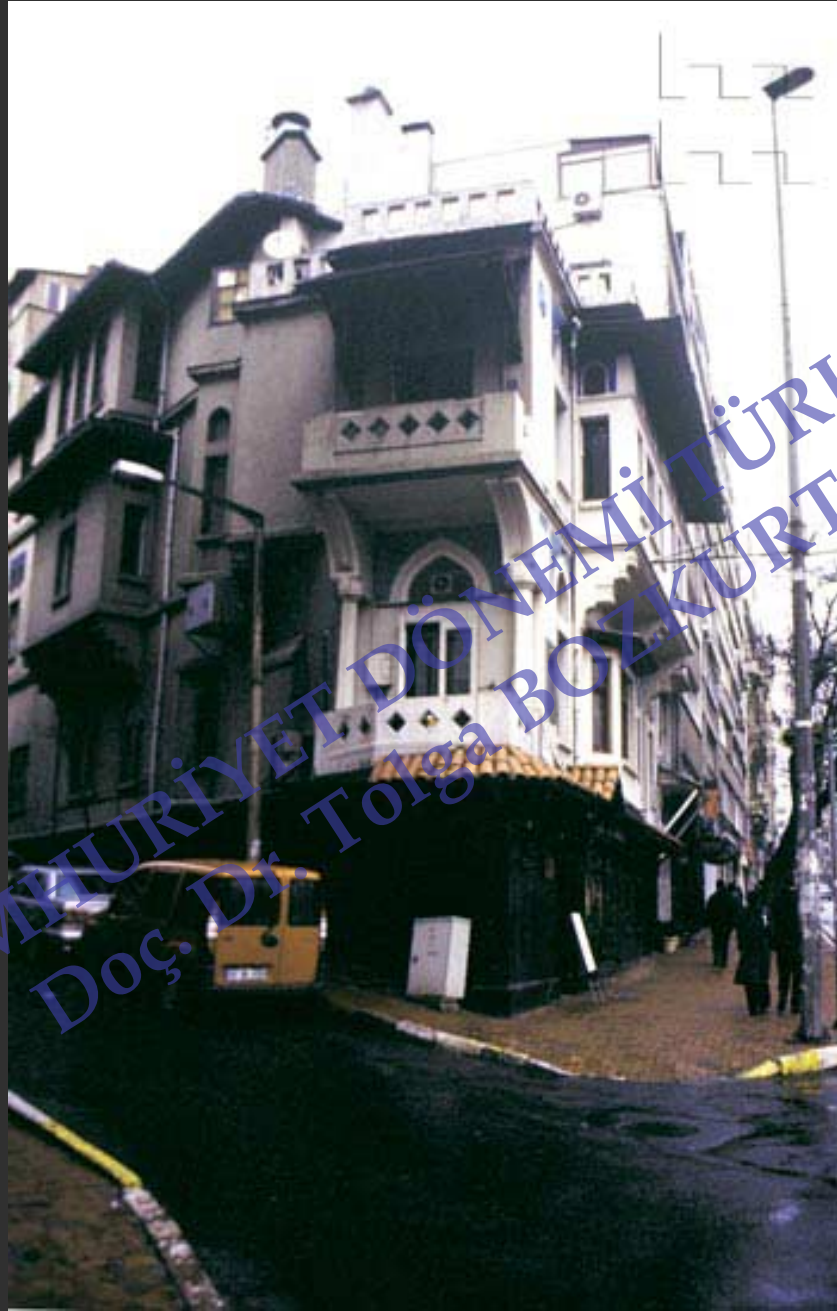
Vedat Tek Evi I, Nişantaşı (1908)

Vedat Tek Evi I, Nişantaşı (1908), cephe eskizi

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

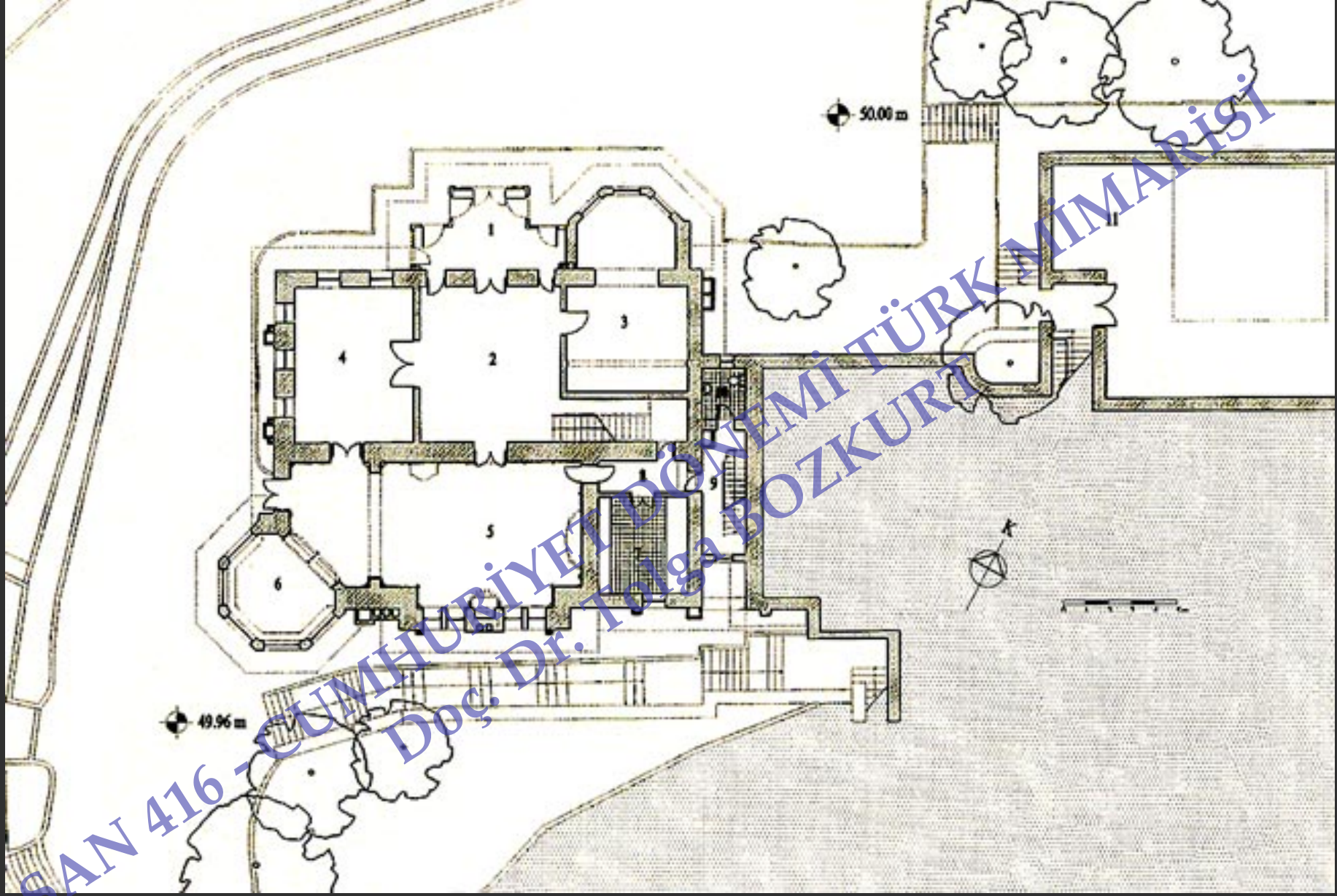

Vedat Tek Evi II, Nişantaşı, 1913

Vedat Bey Cumhuriyetin ilanından sonra Ankara'ya gider ve Çankaya'daki Gazi Köşkü'nün (günümüzde Gazi Müzesi) onarımını gerçekleştirir.

Cankaya Gazi Kiosk, 1924. Ground floor plan: 1.Windbreak 2. Entrance hall 3. Study 4. Green Hall 5. Dining Room 6. Radio and smoking room 7. Kitchen office 8. Service corridor 9. Service staircase 10. WC 11. Entrance court of Pink Kiosk. Drawing: Y. Yavuz

1924-1925 yıllarında Halk Fırkası Kulübü olarak kurulan ve bittikten sonra ikinci TBMM binası olarak kullanılan yapıyı inşa etti.

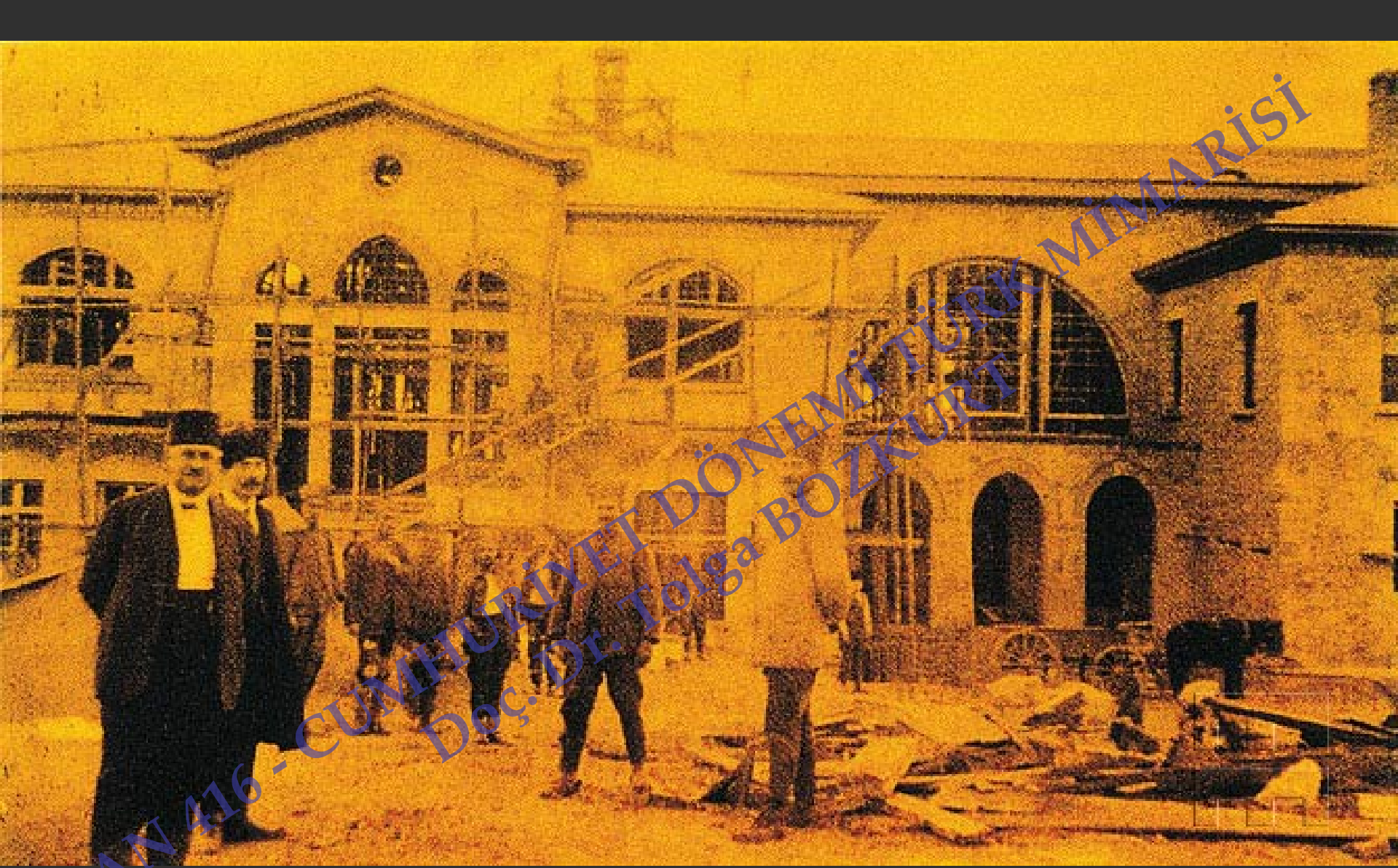
SANAT VE CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

TARİHE
YALGIZLIK
BAŞLADI!

Vedat Bey, ikinci meclis binasının şantiye çalışmalarını denetlerken.

Mimar Vedat Tek, 1925'te İstanbul'a döndü ve 1930'a değin Sanayi-i Nefise Mektebi'ndeki görevini sürdürdü. Diğer yandan Hendese-i Mülkiye'de (İstanbul Teknik Üniversitesi) ders verdi ve çeşitli yayın organlarında güncel mimarlık ve kent tasarımı konularında yazılar yayımladı.

Osmanlı-Türk mimarlığının kemer, kubbe, saçak ve çini duvar gibi öğelerinden yararlanarak I. Ulusal Mimarlık üslubunun biçimsel ve kuramsal temelini oluşturmuştur.

Vedat Tek, Sanayi Nefise Mektebi'nin önünde öğrencileriyle birlikte.

Vakıf Dükkanları (1914-1916),
Akaretler - İstanbul

Mesadet Hanı (Liman Han) 1915 Eminönü - İstanbul

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Mesadet Hanı, merdiven holü

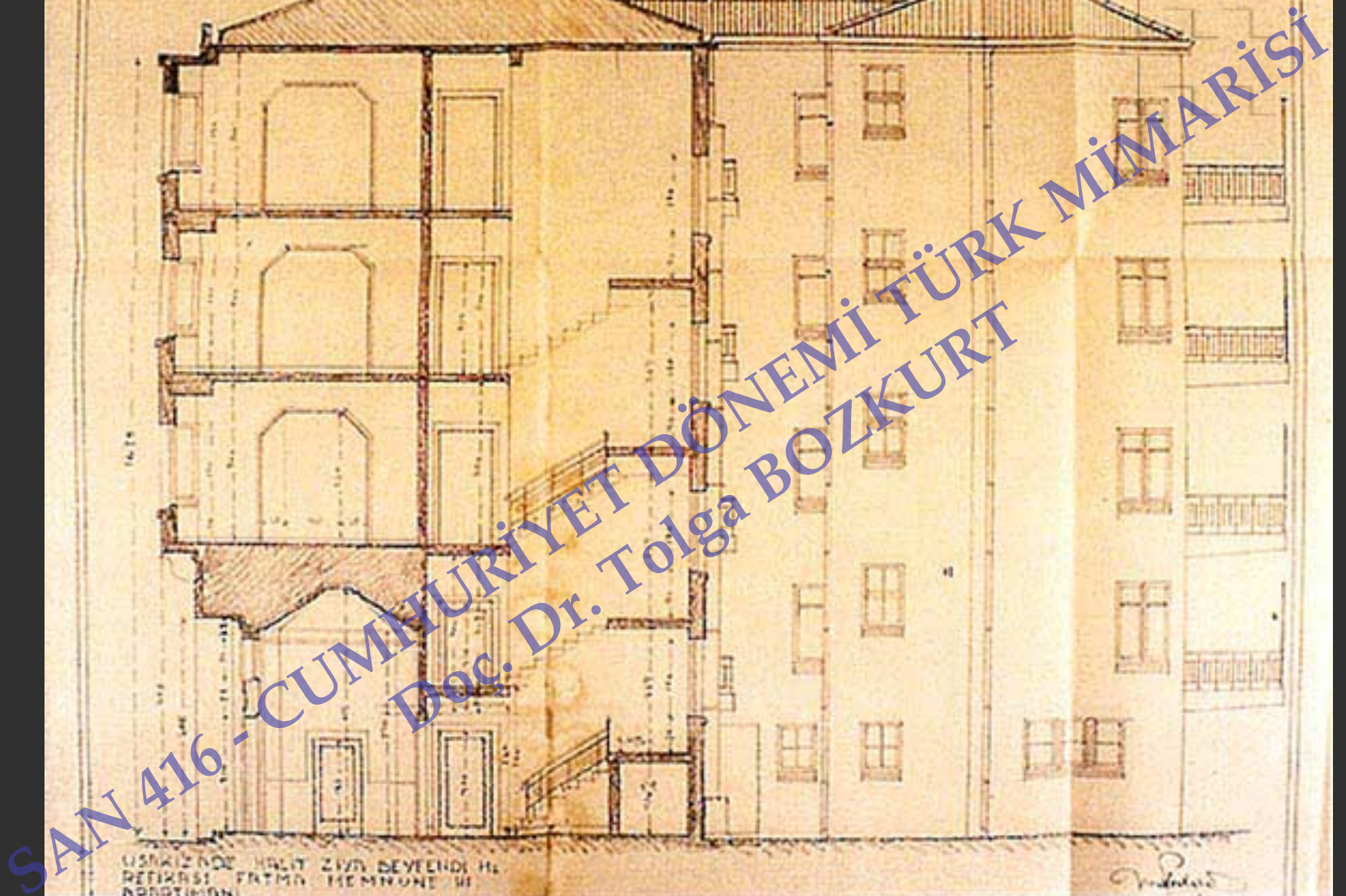
SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Hobyar Mescidi (1909)
Eminönü-İstanbul

Yayla Apartmanı (1939), Nişantaşı-İstanbul

Halit Ziya Bey Apartmanı (1934), Cağaloğlu - İstanbul

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

VEDAT TEK
(1873-1941)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

500.000
POSTA / LİRA

AJANS TÜRK A.Ş. 2002

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARISI
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Mimar Muzaffer Bey (1881-1920):

Abide-i Hürriyet mimarı olarak tanınan Muzaffer Bey, Birinci Ulusal Mimarlık akımının en ünlü mimarlarındanıdır.

1881 yılında dünyaya gelen Muzaffer Bey, İptidaî ve Rüştîye öğrenimini İstanbul'da yapmış, Hendese-i Mülkiye Mektebi'ne bir süre devam etmiş, kısa zamanda varlığını duyurmasını bilmiş, devrin ünlü mimarlarından Mimar Vedat Tek'e tavsiye edilmiş, onun bürosunda çalışmalarını sürdürmüştür.

Burada mimari resim ve projeler yapan Muzaffer Bey, aynı zamanda Mimar Vedat Tek'in İstanbul'daki en önemli yapılarından Sirkeci Büyük Postane arkasındaki Hoca Hobyar Mescidi, Sultanahmet'deki Tapu Kadastro binalarının yapımında büyük emeği geçmiş, yapıların oluşması ve tamamlanmasında yararı dokunmuştur. Bu uygulamaların yanı sıra Muzaffer Bey, II. Meşrutîyet'in ilânının ardında Kadastro Fen Heyeti'nde görev almış, Hedese-i Mülkiye Mektebi'nde mimarlık öğretmen yardımcısı görevini yüklenmiştir.

Bu yıllarda Sultan Reşat'ın Mimar Vedat Bey'i Saraylar Baş mimarlığı'na atamasıyla Muzaffer Bey de Posta ve Telgraf Nezareti Mimarlığı'na geçmiş, Posta ve Telgraf Nazırı Oskan Efendi bu sıralarda Londra'da bastırılması kararlaştırılan posta pullarının resimlerinin hazırlanması işini Muzaffer Bey'e vermiş, Ulusal ürünlerden etkiler taşıyan, ilginç özellikler gösteren Muzaffer Bey'in resimleri, İngilizler tarafından da gerçek bir sanatçı işi olarak nitelendirilmiştir.

Sultanahmet Camisi-İstanbul 1.Londra Posta serisi Basım yılı: 1914 Basıldığı yer: Taydus, Bradbury Wilkinson-İngiltere Sanatçılar: Mimar Muzaffer Bey (nakışlar) Hattat Mehmet Bey (Türkçe tezyini)

3.Ahmet Çeşmesi-İstanbul 1.Londra Posta serisi Basım yılı: 1914 Basıldığı yer: Taydus, Bradbury Wilkinson-İngiltere Sanatçılar: Mimar Muzaffer Bey (nakışlar) Hattat Mehmet Bey (Türkçe tezyini)

Posta ve Telgraf Nezareti Mimarlığı sırasında başta İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya'dan getirttiği posta binaları projeleri üzerinde çalışan Muzaffer Bey, belirli posta merkezlerine göre değişik seri projeler geliştirmiş, bunların uygulamalarını görme olanağını elde edememiştir.

Bu yıllarda İstanbul'da 31 Mart olayı sırasında şehit düşenler için bir anıt yaptırılması kararlaştırılmış, ayrıca bir yarışma da açılmıştır. 1909 Nisan ayında açılan bu yarışmaya devrinin ünlü mimarlarından başta Mimar Kemâleddin, Mimar Vedat, Konstantin Kiryaki Efendi, Mimar Muzaffer ve yabancılardan Mimar Valaury katılmış, birincilik ödülünü ise Muzaffer Bey alarak kısa zamanda ün sağlamıştır.

آبنة الحريه

Yalnız projelerini değil, projeden uygulamaya kadar son noktasına kadar anıtın bütününde çalışan Muzaffer Bey, Şişli'den hemen sonra Kağıthane Vadisine egemen bu yerde tasarladığı anıt, denildiği gibi 31 Mart Olayı'nın ardından İttihat ve Terakki Fırkası'nın en güçlü olduğu bir dönemde oluşturuluyordu. Anıt Muzaffer Bey tarafından II. Meşrutiyet uğruna şehit düşen subay ve erlerin anısına dikilecekti.

Anıt mermer bir kaide üzerine dikilmiş bir top namlusu şeklinde tasarlanmıştır.

Mimar Muzaffer Bey bu anıtta, klâsik Osmanlı mimarisinin geliştirilmiş mimari elemanları ve bezeme motiflerinden yararlanmış, geçmiş ile bulunduğu çağ arasında bağlantı kurmaya çalışmıştır. Yapıldığı yıllarda büyük yankı yapan anıtın, devrin egemen mimari akımı olan neo-klâsik / birinci ulusal mimari akımının bütün öğeleri denenmiş, kendi dönemi içinde tutarlı, başarılı bir anıt olarak haklı ün yapmıştır.

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Anıtın yapımından sonra Posta ve Telgraf Nezaretçi mimarlığından ayrılan Muzaffer Bey, Konya Valisi Hüsnü Bey'in çağrısı üzerine Vilayet Başmimarı görevinde bulunmak üzere Konya'ya gelmiştir.

Konya'da yapılması istenen ve bir kısmı başlanmış olan yapılardan Dar-ül Muallimin (Erkek Öğretmen Okulu), Dar-ül Muallimat (Kız Öğretmen Okulu), Ziraat Abidesi, Umumi Meclis Binaları için gerekli koşulların var olmadığını gören Muzaffer Bey, büyük çabalar ve zorluklarla Konya'da yerli işçi ve ustaları kısa zamanda belirli bir düzeye erdirmişdir.

Başladığı ve geliştirdiği, tamamlayamadığı bazı yapıları sağlığının bozulması nedeniyle Mimar Falih (Ülkü) yürütmüştür. Bir daha sağlığı düzelmeyen Muzaffer Bey, 37 yaşında 26 Mart 1920 günü Konya'da ölmüştür.

Mimar Muzaffer Bey 19. yüzyılın sonu 20. yüzyılın ilk çeyreği içinde Ziya Gökalp'in oluşturduğu ulusculuk düşünceleri içinde kendi ulusal mimarimize dönme eğilimlerinin ilk uygulayıcıları arasındadır. Mimar Muzaffer'in köklü bir mimari eğitim görmemesine karşın, ilginç ve duyarlı denemelere girişmesi, devrinde yankı yapmıştır.

Alexandre Vallaury, Mimar Muzaffer için şunları söylemektedir. *“Türklerden Muzaffer gibi büyük bir sanatçının yetişmesini görmekten övünç duyuyorum. Onun güzel sanatlara karşı üstün yeteneği, Türk mimarisinin gelişimi açısından bize çok büyük umutlar vermektedir.”*

Konya Dârü'l-Muallimîn / Erkek Öğretmen Okulu (1917)

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARISI
Doç. Dr. Tolga BOKKURT

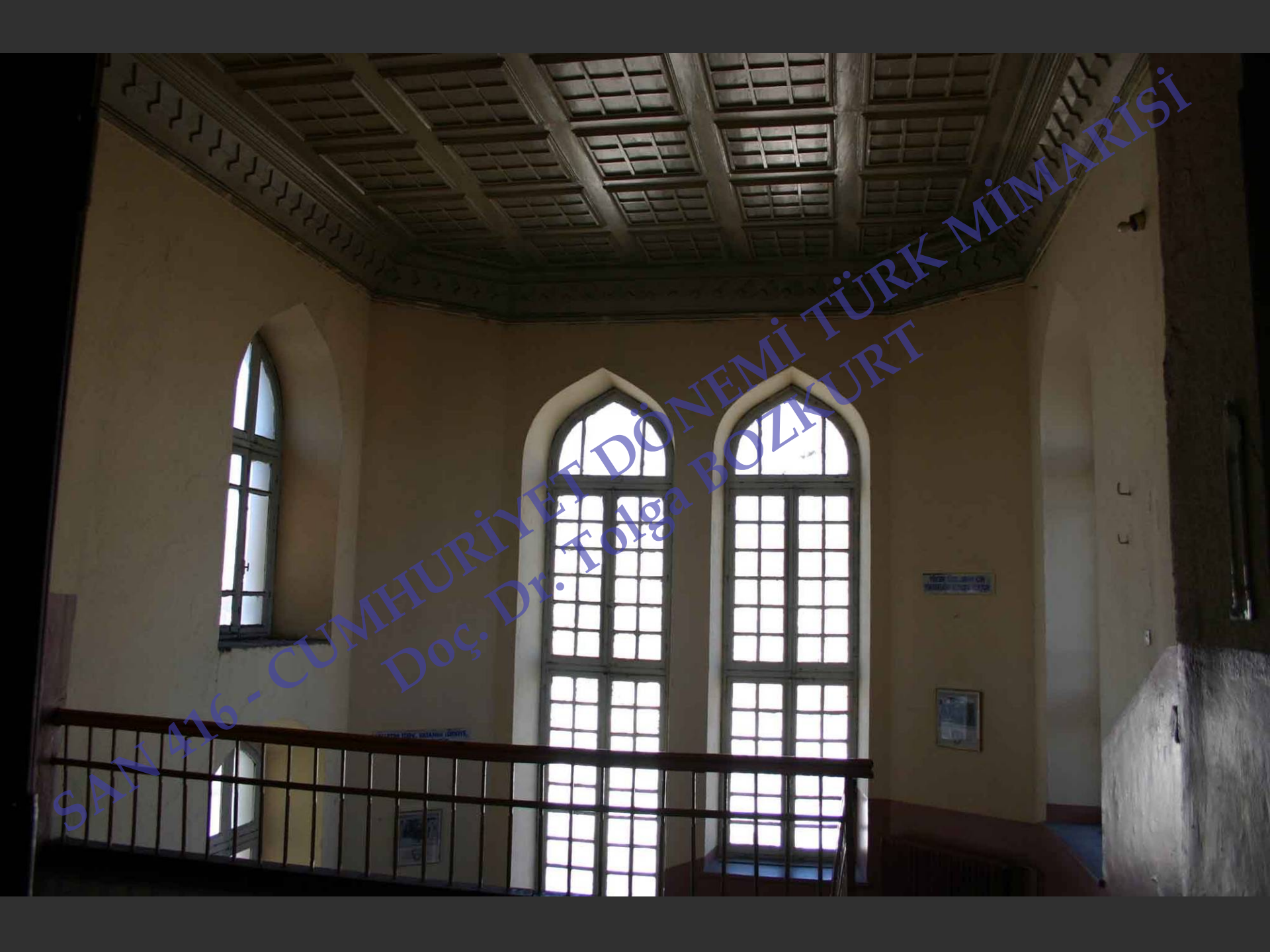
SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Dr. Tolga BOZKURT

KONYA LİSESİ 112. YIL

NE MUTLU
TÜRKÜM DİYENE

SAN 416 * CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Konya Dârü'l-Muallimat / Kız Öğretmen Okulu (1924)

Sağlık, Kültür ve Spor
 Daire Başkanlığı

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARISI
Doç. Dr. Tolga BÖLÜKÇÜ

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARISI
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

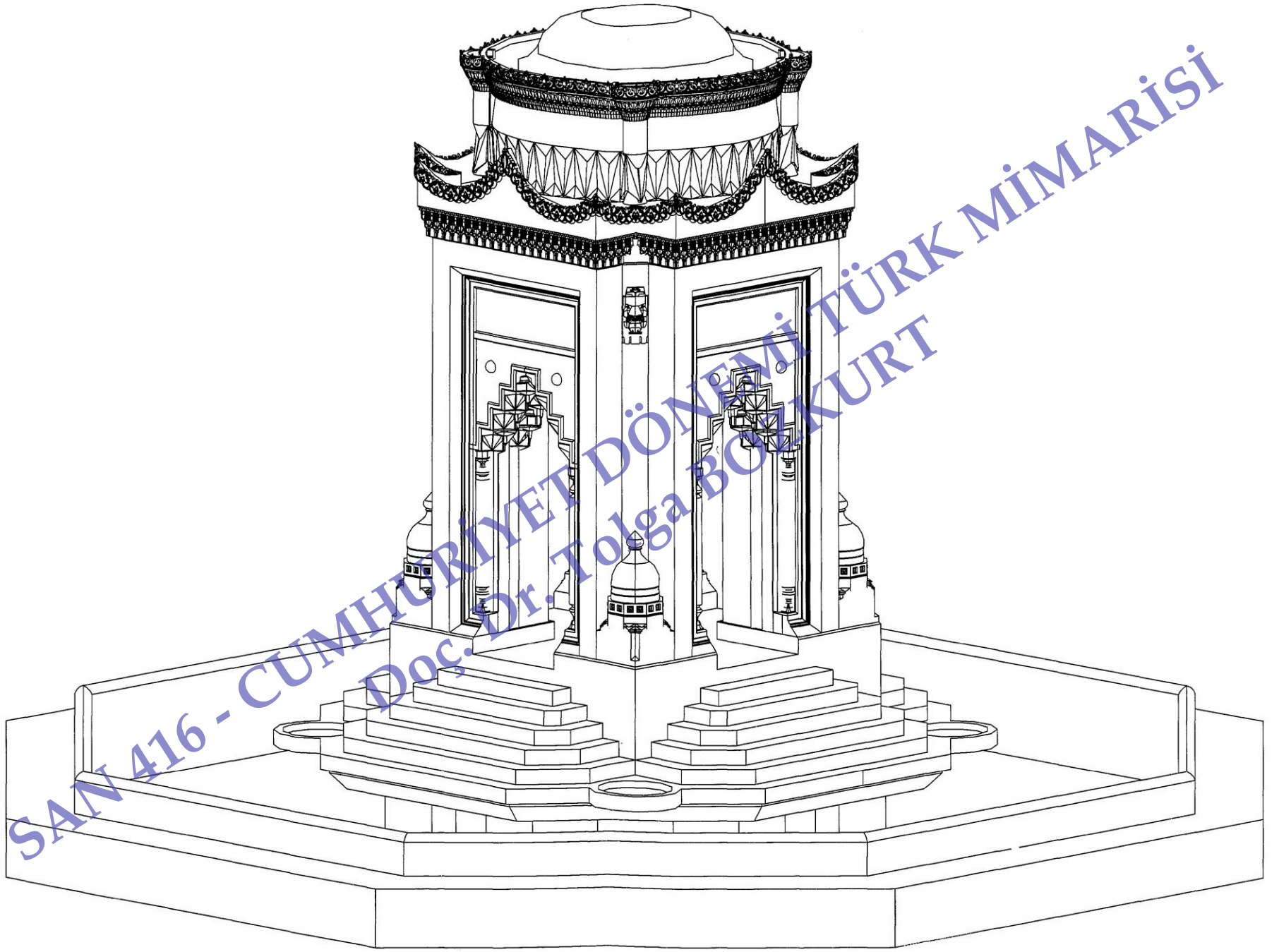

Ziraat Âbidesi / Atatürk Anıtı (1915-1917)

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doc. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARISI
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

5. Ocak 1917.
G.

Giulio Mongeri

Milano doğumlu G. Mongeri, Milano'daki Brera Akademisi'nden mezun olmuştur. İlk olarak İstanbul'a 1900 yılında gelen Mongeri, Balkan Savaşları patlak verince İtalya'ya geri dönmüş, Lozan Barış Antlaşmasından sonra yeniden Türkiye'ye gelmiştir. Türkiye'de birçok mimari eserler ortaya koyan Mongeri eğitim alanında da hizmetler vermiştir. İlk gelişinde Sanayi-i Nefise Mektebinde hocalık yapan Mongeri, ikinci gelişinde de Güzel Sanatlar Akademisi'nde (eski Sanayi-i Nefise Mektebi) mimarlık bölümü hocalığına getirilmiştir.

Mongeri, 1900-30 arasında aralıklı olarak İstanbul'da çalışmıştır. İstanbul'un yanı sıra Ankara ve Bursa'da da yapılar gerçekleştirmiştir.

Önemli eserleri arasında, İstanbul Beyoğlu'ndaki St.Antoine Kilisesi (1906-12), Karaköy Palas (1920), Maçka Palas ve Maçka İtalyan Sefareti, Eminönü'ndeki Katircioğlu Han, Haseki Hastanesi'ndeki Nurettin Bey Pavyonu (1911-24), Nişantaşı'ndaki Güzelbahçe Kliniği ile Taksim Anıtı'nın kaidesi (1928); Ankara'da ise Ulus'taki Osmanlı Bankası (1926), Tekel Başmüdürlüğü (1928), Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü (1926-29), Türkiye İş Bankası (1929); ayrıca Bursa'daki Çelik Palas (1930-32) gösterilebilir.

Maçka Palas, 1922

Maçka İtalyan Sefareti

Taksim Cumhuriyet Anıtı Kaidesi (1928)

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Karaköy Palas, 1920

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Karaköy Palas
(1920)

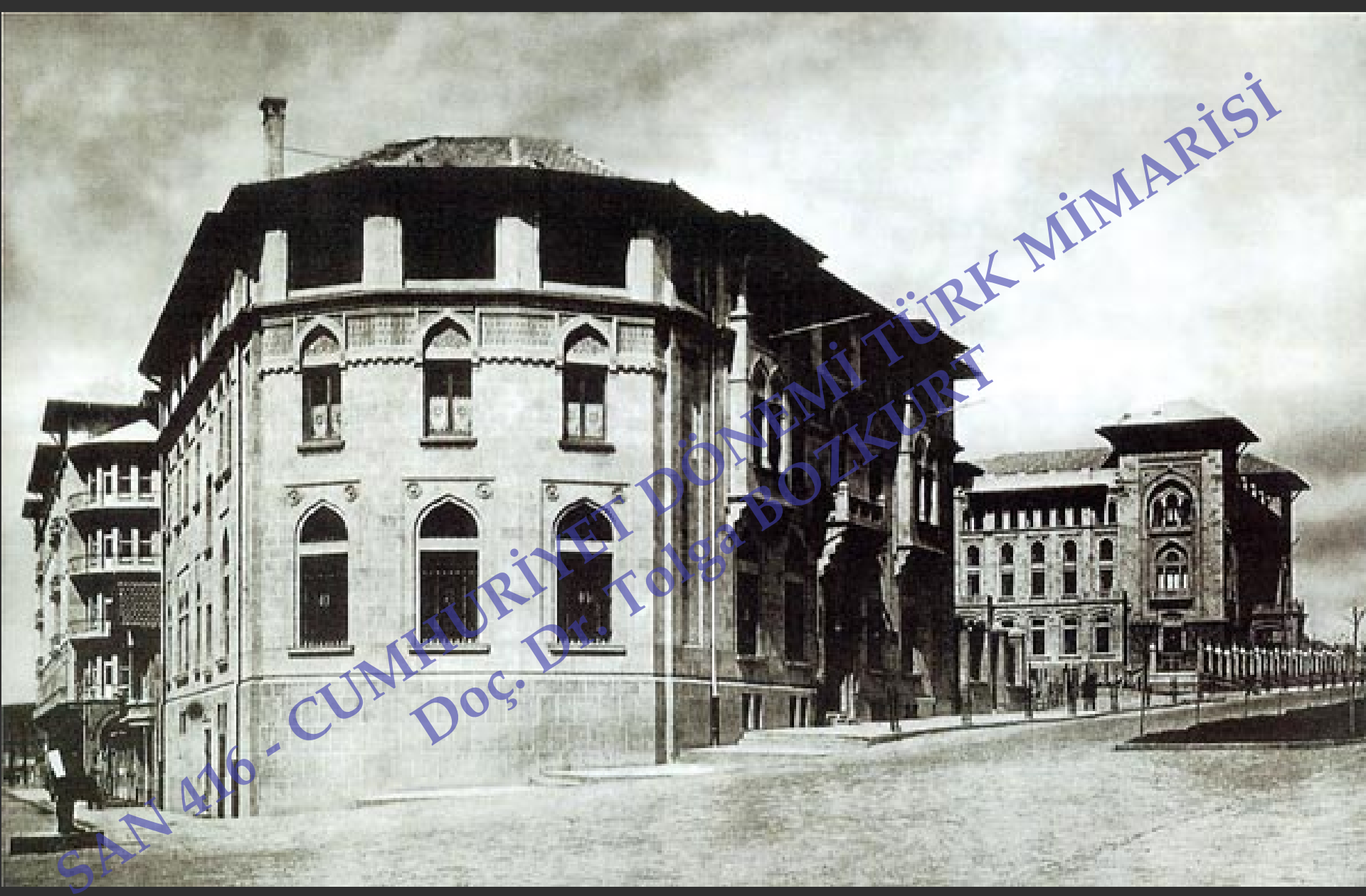
Saint-Antoine Kilisesi, 1906-1912

“Siyasi ve askeri zaferler, ne kadar büyük olursa olsun, ekonomik zaferlerle taçlandırılmazlarsa, az zamanda söner. Bu kuvvetli ve parlak zaferlerimizi de taçlandırarak olan bayındırlık yolunda sonuç alabilmek için ekonomik egemenliğimizin sağlanması ve güçlendirilmesi gerekir”.

Ekonomik kalkınmanın önemini bu sözlerle belirten Atatürk'ün isteği üzerine, endüstrinin kurulması için devletçe banka ve çeşitli ticari kuruluşların oluşturulması işine girişilmişti. Bu banka ve ticari kuruluşların merkezi için de başkent Ankara uygun görülmekteydi. Atatürk'ün bu düşüncesi doğrultusunda, imar planları çerçevesinde yeni başkent Ankara'da, o zamanki ticaret merkezi olan Ulus ve Anafartalar bölgesinde, devletin mali mekanizmasına yardımcı olan banklar ve diğer ticaret yapılarının inşasına başlanmıştı.

Yeni Cumhuriyetin ve başkent in ilk banka yapılarının inşasını, Cumhuriyetin ilk yabancı mimarlardan olan G. Mongeri gerçekleştirecektir. Osmanlı Bankası, Ziraat Bankası ve İş Bankası onun tarafından, eski Bankalar Caddesi üzerinde inşa edilen ilk bank yapılarını oluşturmaktadır.

Osmanlı (1926) ve Ziraat (1926-1929) bankaları

İSTANBUL BANKASI

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARISI
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

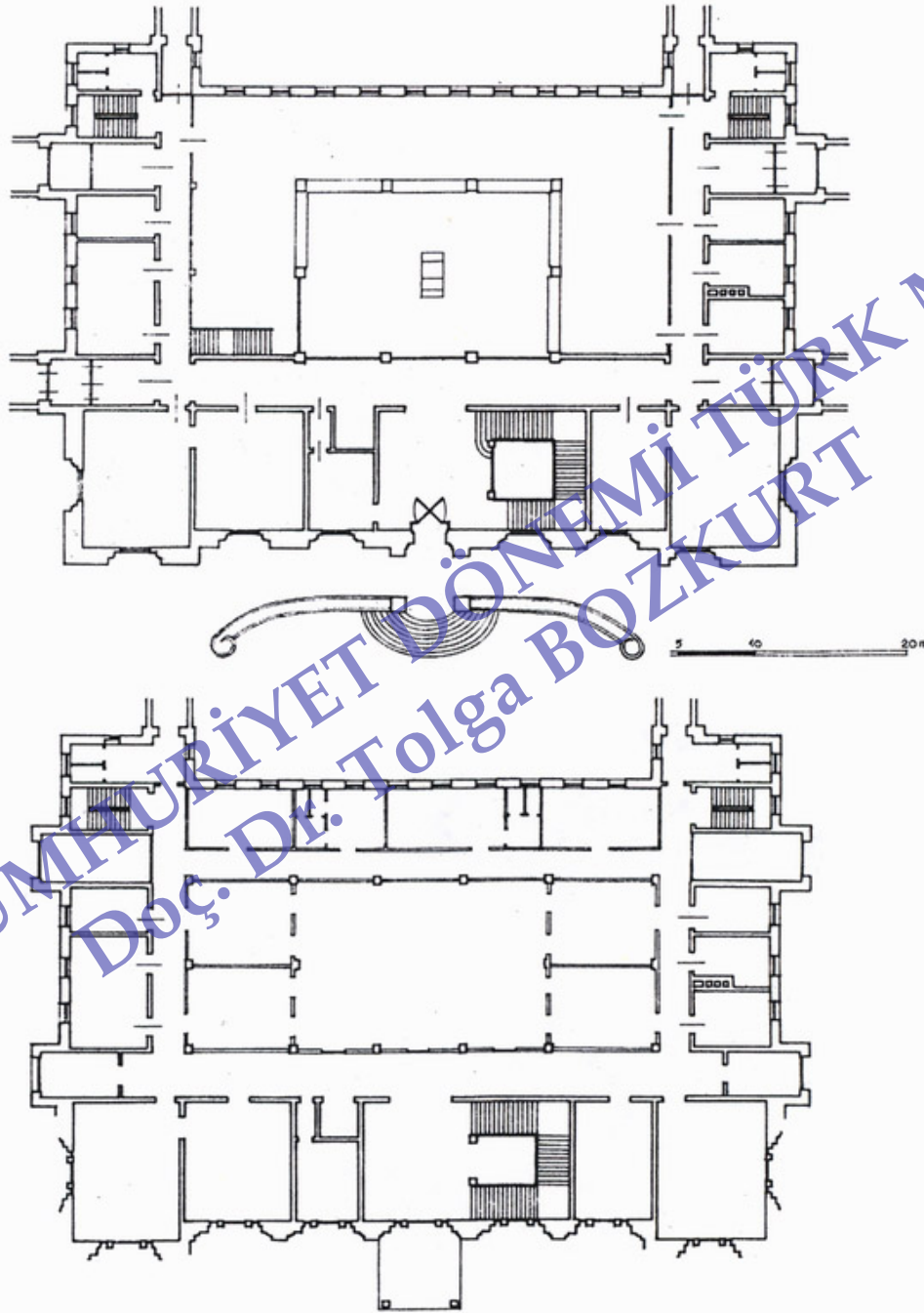
SAN 416 CUMHURİYET DÖZEMİ TÜRK MİMARİSİ
DOÇ. DR. TOĞRA BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doğ. Dr. TULGA BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ

Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAV 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARISI
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Su ile Fırçalanıy

Okul Su ile
Fırçalanıy

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Ankara Ulus Meydanı ve İş Bankası (1929)

TÜSKEBANK

ANADOLU CUMHURİYETİ DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

286

OVACIK
OPERA

TAXI

Ankara Yolu

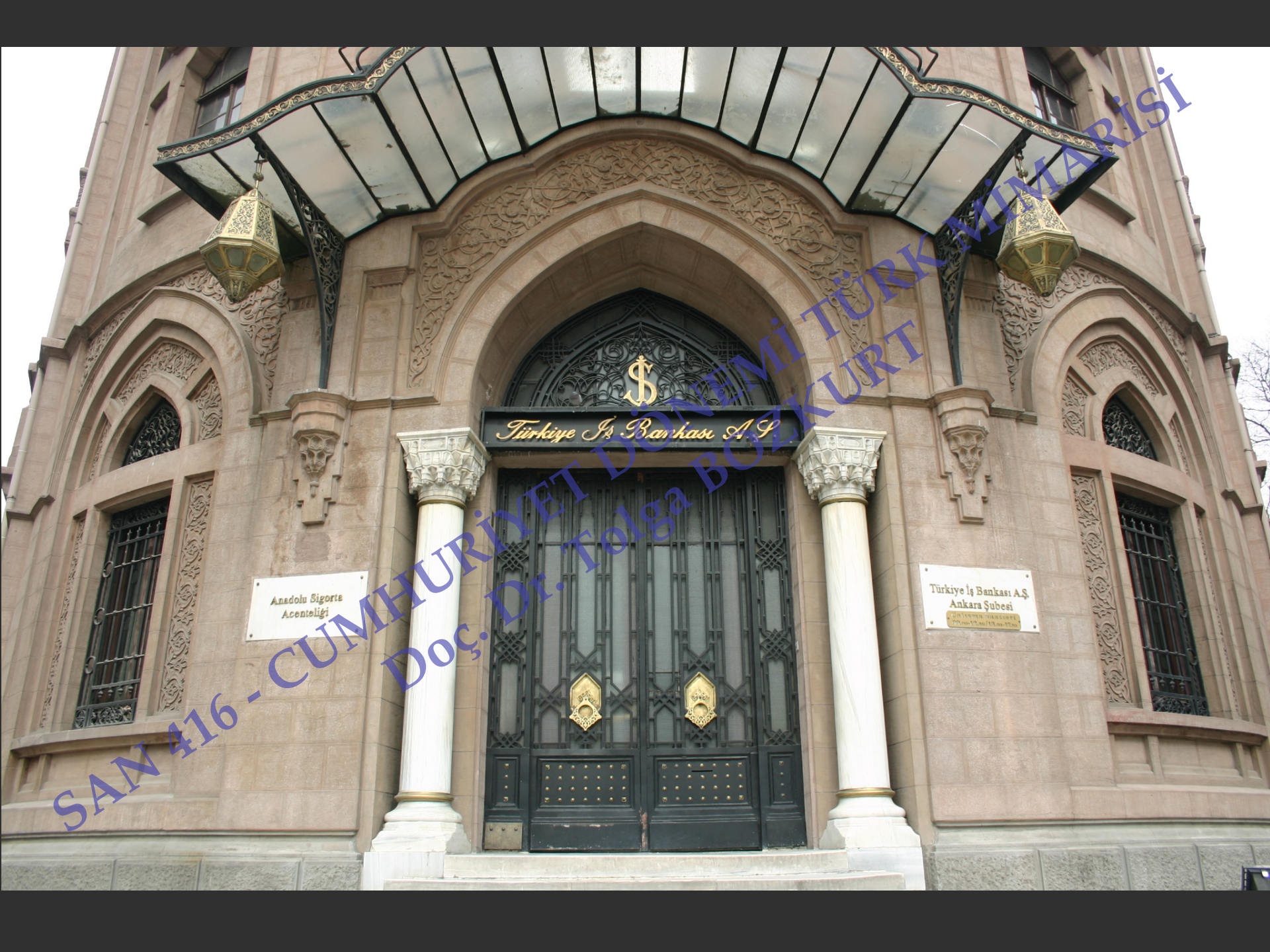
15 TR 211

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Türkiye İş Bankası A.Ş.

Anadolu Sigorta
Acenteliği

Türkiye İş Bankası A.Ş.
Ankara Şubesi

SAN 416 - CUMHURİYET DOĞAMI TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BÖKÜRT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

SAM 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
DOÇ. DR. T. TAŞA BOZKURT

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT

Tekel Başmüdürlüğü (1928)

SAN 416 - CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK MİMARİSİ
Doç. Dr. Tolga BOZKURT